

Tervetuloa! Suomi-ruokaa meille ja maailmalle

Elintarviketeollisuuden vuosiseminaari

13.12.2016

Anna-Leena Miettinen

Suomalainen ruuantuotanto kannattavaksi, kauppatase nousuun

- VNP julkisten elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen arviointiperusteista (ympäristömyönteiset viljelytavat, elintarviketurvallisuutta ja eläinten hyvinvointia edistävät tuotanto-olosuhteet) 29.6.2016
- Ruoka2030
- Elintarvikevienti ja elintarvikealan pk-yritysten neuvonta- ja vientiosaaminen -hanke/ Evira

13.12.2016

Julkiset elintarvike- ja ruokapalveluhankinnat

- VNP: käytännön hankintaopas kriteerien soveltamisesta
- Motiva valmistelee
- Työpajat 01/2017
- Julkistaminen maaliskuu 2017 (22.3.?)
- lisätietoa:
<http://motivanhankintapalvelu.fi/tietopankki/elintarvikkeet>
- jalkautus kevään mittaan

13.12.2016

Ruoka2030

muokattu aikataulu

- 28.10. lausuntokierros päättyi – lausuntoja tuli vielä marraskuussa, lausuntojen läpikäynti marraskuu ->
- Elintarvikeketjun kiky-tutkimuksen valmistuminen 31.12.2016 mennessä, seminaari 19.1.2016
- Biotalouden ja puhtaiden ratkaisujen ministerityöryhmä 24.1.2017
- VN yleisistunto helmikuussa 2017 -> eduskunnalle
- Eduskunnan lausunto
- Toimeenpanosuunnitelma - seuranta
- Seminaari kevät 2017

13.12.2016

Yli 60 lausuntoa

- paljon huomioita alkutuotanto-lukuun, mm. kuluttajanäkökulman puute
- tutkimuspuolella perättiin resurssointia
- päästötavoitteet + ilmastopolitiikan huomiointi
- halutaan priorisointia, mutta ei signaloida miten; ja toisaalta halutaan lisää tavoitteita (tekstin tasapaino etsiminen)
- puuttuu kappale arvioinnista ja seurannasta (lisätään)
- lähdeluettelo puuttuu (ei, koska monet lauseet koottu monista lähteistä ja muokattu sen jälkeen)
- luomu- ja lähiruokaohjelmien päivitys ja sisällyttäminen selontekoon (kirjataan johdantoon, että säilyvät erillisinä ja päivitetään 2018-2019)

13.12.2016

Toimintaympäristön muutokset (hieman muokattu)

- ruuan-, veden- ja energiantuotannon riittävyyden varmistaminen luonnonvaroja säästäen
- ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- ruuan kulutuskysynnän globaali kasvu ja kulutuskäyttäytymisen muutokset
- väestön taloudellinen eriarvoistuminen sekä ikääntyminen ja kaupungistuminen jatkuvat
- geopolittisen ympäristön muutokset; esim. Venäjä
- globalisaatio
- teknologian kehittyminen
- digitalisaatio

13.12.2016

Visio (muokattu)

- Maailman parasta ruokaa :
- *Vuonna 2030 suomalaiset kuluttajat syövät kestävästi ja eettisesti tuotettua kotimaista, maukasta, terveellistä ja turvallista ruokaa.*
- *Kuluttajilla on kyky ja mahdollisuus tehdä tietoisia valintoja.*
- *Elintarvikkeiden kysyntään vastaa läpinäkyvä, osaava, joustava sekä kansainvälisesti kilpailukykyinen ja kannattava ruokajärjestelmä.*
- *Alan kasvua ja kehitystä tukee hyvin koordinoitu korkean tason t&k-, innovaatio- ja opetustyö. Suomi on vahva elintarvikkeiden vientimaa.*

13.12.2016

Tavoitteet (uusittu):

- lisätä ruuan arvostusta
- vahvistaa Suomen maabrändiä ruuan ja ruokamatkailun kautta
- varmistaa kuluttajalähtöinen, vastuullinen ruuan tuotanto ja jakelu
- parantaa kotimaisiin resursseihin perustuvan ruokajärjestelmän, osaamista, kannattavuutta ja kestävyyttä ja tuottavuutta
- osaltaan varmistaa ilmastotavoitteiden saavuttaminen
- kehittää ja tukea ruoka-alaa siten, että suomalainen ruoka houkuttaa kuluttajia kotimaassa ja ulkomailla
- vahvistaa hallinnon roolia ruokajärjestelmän toimivuuden mahdollistajana
- edistää maukkaiden, turvallisten, ravitsemuksellisesti laadukkaiden, kohtuuhintaisten elintarvikkeiden saatavuutta ja valmistamista

13.12.2016

lisätä yhteistyötä ruoka-alan toimijoiden kesken

ruokaa ja luonnonvaroja

7 kokonaisuutta

- **Alkutuotanto**

Elintarviketeollisuus, vähittäiskauppa ja jakelukanavat->

- **Ruuan reitit pelloilta pöytään monipuolistuvat**

Tutkimus, neuvonta ja osaamisen kehittäminen->

- **Tutkimus, neuvonta ja koulutus**

- **Ruokakulttuuri ja ruuan arvostus**

Ruoka ja kansanterveys ja Elintarviketurvallisuus->

- **Ruoka ja kansanterveys**

- **Huoltovarmuus**

- **Kilpailukyky**

13.12.2016

Alkutuotanto – Mitä pitää tehdä

- **Vaikutetaan eri EU-instituutioihin** ja toisiin jäsenvaltioihin, jotta EU:n yhteinen maatalouspolitiikka myös 2020 jälkeen huomioi Suomen erityispiirteet tuotannon ohjaamisessa, eri tukijärjestelmissä ja rahoituksessa
- **Otetaan tukijärjestelmien suunnittelussa huomioon kestävä ruuantuotannon tavoitteet** sekä kulutuskysynnän muutokset

Lausunnoissa

GMO – jakaa mielipiteitä -> genomieditointi

Vesiviljelykokonaisuus, johon kala

13.12.2016

 mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

10

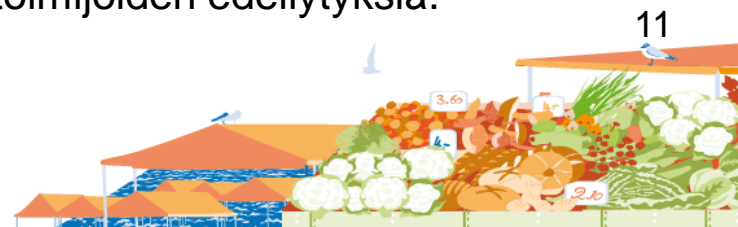
Ruuan reitit pelloilta pöytään monipuolistuvat– Mitä pitää tehdä

- Käynnistetään elintarvikealan muutosta, kasvua ja yhteistyötä edistäviä toimenpiteitä, joiden avulla parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä sekä luodaan edellytyksiä suomalaisten korkean lisäarvon elintarvikkeiden viennille. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi maaseutuohjelman ja rakennerahastojen EU-osarahoitteiset keinot ja kansalliset hankkeet.
- Ohjataan elintarvikealan resursseja fyysisten investointien lisäksi nykyistä enemmän tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan, kuten uudentyyppisiin toimintatapoihin, teknologiaosaamiseen, digitalisaatioon, tuotekehitykseen, kaupalliseen testaamiseen, viestiosaamiseen ja vientimarkkinatuntemukseen.

Lausunnoissa:

- lisätään jakelukanaviin ravintolat, julkiset ruokapalvelut
- tasapainotetaan tekstejä siten, ettei alkutuotannon osuus hallitse
- Selvitetään kyläkauppatuen tuominen Suomeen Ruotsin mallin mukaisesti.
- Lisäksi valtiollisten toimijoiden, kuten Alkon, Postin ja Veikkauksen tulee omilla toimillaan aktiivisesti pyrkiä parantamaan pienten toimijoiden edellytyksiä.

13.12.2016

Tutkimus, neuvonta ja koulutus – Mitä pitää tehdä

- Varmistetaan ja kehitetään ruoka-alaan liittyvä laadukas ja monitieteinen perus- ja jatkokoulutus
- Varmistetaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan riittävä julkinen ja yksityinen rahoitus ja rahoittajien välinen koordinaatio, jotta mahdollistetaan monitieteiset, pitkäjänteiset ja vaikuttavat hankkeet. Edistetään tutkimuksen ja koulutuksen kansainvälistymistä.
- Hyödynnetään ja avataan olemassa olevia tietovarantoja aiempaa paremmin ja tehokkaammin.

Lausunnoissa: rahoituksen tärkeys

13.12.2016

 mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

12

Ruokakulttuuri ja ruuan arvostus – Mitä pitää tehdä

- Edistetään ruokakasvatusta sisällyttämällä ruoka- ja ravitsemusnäkökulmaa sekä kestävän kehityksen näkökulmaa vahvemmin varhaiskasvatukseen, peruskoulun ja lukion eri oppiaineisiin, opettajankoulutukseen ja toisen asteen ammatilliseen koulutukseen sekä oppilaitosten käytäntöihin.
- Puolitetaan ruoka- ja juomahävikki nykyisestä tuotanto-, markkinointi ja jakeluketjussa sekä kodeissa ruuan arvostusta lisäämällä.

Lausunnoissa kiiteltiin, että tällainen osio on, mutta maito puuttuu

13.12.2016

 mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

13

Ruoka ja kansanterveys sekä elintarviketurvallisuus - Mitä pitää tehdä

- Toimijat koko ruokajärjestelmän mitalta sitoutuvat edistämään väestön terveyttä ja hyvää ravitsemusta lisäämällä eri ryhmien mahdollisuutta ja taitoja tehdä terveyttä edistäviä ruokavalintoja. Samalla edistetään kestävästä kulutuksesta kansallisesti sekä EU-tasolla.
- Tuetaan päätöksentekoa arvioimalla eri politiikkojen, kuten maatalous- ja kauppapolitiikan, vaikutusta ravitsemukseen ja hyödyntämällä terveystaloudellista laskentaa.

Lausunnoissa:

joukkoruokailu, terveys vs. turvallisuus, liha vs. kasvikset, monipuolisuus, ravitsemussuositukset

13.12.2016

Huoltovarmuus ja ruokaturva – Mitä pitää tehdä

- Turvataan valtioneuvoston asettamien tavoitteiden mukaisesti väestön ravinnon saatavuus, laatu ja turvallisuus riittävällä kotimaisella maataloustuotannolla ja varmuusvarastoinnilla, kehittämällä tuotantojärjestelmää uusiutuvia ja kierrätettäviä tuotantopanoksia hyödyntäväksi sekä varmistamalla tuotannossa tarvittavien ulkomaisten tuotantopanosten saatavuus *tai niiden korvattavuus tarvittaessa*
- Parannetaan ruokajärjestelmän kestävää kiertotaloutta sekä energia- ja materiaalitehokkuutta esimerkiksi neuvonnalla, yhteistyöllä sekä tuotantotiloja ja -välineitä uudistamalla. Tuetaan uusia teknologioita, jotka mahdollistavat kestävä kiertotalouden.
- Lisätään elintarvikejärjestelmän toimijoiden osaamista *ja yhteistyötä* varautumisasioissa ja parannetaan varautumisjärjestelyjä

Vesi omaksi kokonaisuudekseen

13.12.2016

Kilpailukyky – Mitä pitää tehdä

(odotetaan VNK/TEAS rahoitteisen tutkimuksen tulokset)

- Kehitetään vientiosaamiseen tähtääviä koulutusohjelmia -> professuuri Viikkiin? lehtoraatti Laureaan?
- Edistetään erityisesti korkean jalostusasteen tuotteiden vientiä. Näin vahvistetaan kotimaista tuotantoa ja hyödynnetään kansainvälisten markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet.
- Tehostetaan markkinointia viestimällä kotimaassa *ja ulkomailla* suomalaisen ruuan laadusta ja ruokajärjestelmän vahvuuksista.
- Kevennetään sääntelyä ja sen toimeenpanoa. Näin parannetaan koko ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja varmistetaan yrityksille kohtuulliset toimintaedellytykset.

Lausunnoissa:

kirjattava VNP julkisista elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoista

SIDE-EVENT "SLURPS" 30.11.2016 http://www.slush.org/side_events/

13.12.2016

Vientiponnistelut

- Lisätty Eviran resursseja eläinlääkintää koskevien vientilupahankkeiden käsittelyyn
- Työ Kiinan markkinoiden avaamiseksi suomalaiselle sianlihalle edistynyt vientilupa-asteelle - > vienti alkanee vuonna 2017
- Ministerivetoisia elintarvike- ja maatalousalan vienninedistämismatkoja tehty ja suunnitteilla
- Yritykset tehneet paljon uusia vientisopimuksia - tulokset näkyvät jatkossa
- Food from Finland
- EU-rahoitteinen tiedotus ja menekinedistäminen
- Luomutuotteiden vienti? - Suomen erikoisuus maailman suurin luomusertifioitu ala, 12,2 milj. ha

13.12.2016

Mukavaa seminaaria!

- mmm.fi/ruoka2030
- #ruoka2030
- <https://www.evira.fi/elintarvikkeet/tuonti-ja-vienti/>
- <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/jarjesto-seurakunta/EUmenekki/Sivut/default.aspx>

13.12.2016

